

Валерій Полковський
Сейнт-Альберт, Канада

ПЕТРО САВАРИН – БУДІВНИЧИЙ УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В КАНАДІ

Петро Саварин народився 17 вересня 1926 року в селі Зубрець, біля Бучача на Тернопіллі. Йому судилося відіграти важливу, навіть, унікальну роль в розбудові українського життя в Канаді. Правник за освітою, будитель українства за своїм покликанням, будівничий та активний учасник українських політичних та освітніх організацій, фондаций, проєктів, ініціатив тощо. Лихоліття війни закинуло молодого українського хлопця до Німеччини, де він з самого початку включається в активне українське життя. У 1949 р. П. Саварин емігрує до Канади, країни, в якій цього року він зі своєю численною та дружньою родиною відзначив 60-річчя свого перебування. На канадський період припадають основні здобутки та досягнення громадського діяча.

У 1955 та 1956 рр. він отримує філософську та юридичну освіту, закінчивши Альбертський університет. Ще перебуваючи на студентській лаві, з головою поринає у вир організованого українського життя. Активний учасник Пласту, комендант першого старшопластунського табору «Дружба», інтендант. У 1955 р. він був головним ініціатором курсів українознавства для Пласту, які у вересні 1956 р. стали курсами українознавства ім. Ів. Франка. На тих курсах Петро 8 років викладав історію України, був рік директором, 7 років заступником директора і зв'язковим з громадою.

Працюючи для Канади, він працював і для майбутнього України і, навпаки, розвиваючи українську справу, вносив вклад у розбудову Канади. Теорія багатокультурності (у розробку якої П. Саварин зробив великий вклад) дозволяла робити це. За його словами, П. Саварин був членом таких українських організацій:

Пласт, Український Народний Дім, «Українські вісті», «Гейтвей видавництво», Товариство Сприяння УНР, «Верховина» (Дім для сеньйорів при Катедрі св. Йосафата), Наукове Товариство Шевченка, Приятелі українського села, Альбертське товариство збереження української культури, Конгрес українців Канади, Комісія 100-ліття при КУК, Дім опіки св. Михаїла, Клуб українських професіоналістів і підприємців, Федерація КУПіП, Канадський інститут українських студій, Канадська фундація українських студій, Харитативне товариство ім. Єпископа Будки, Фундація сприяння коледжам, Український народний союз і Світовий конгрес вільних українців.

У 1955 р. він увійшов до лав консервативної партії. Допомога багатьом українцям в їх виборчих компаніях до провінційного уряду. Був обраний до Дирекції, пізніше заступником, а вкінці – президентом консервативної партії в Альберті.

Саварин був ініціатором і лоббістом Канадського інституту українських студій, який відкрився в 1976 році. Його участь в цьому процесі (понад 5 років) заслуговує на окрему розмову. Членом управи університету та сенатором він був з 1972 до 1978 року, а пізніше – канцлером університету (1982–1986). Канцлер в Канаді, як відомо, найвища посадова особа в університеті. П. Саварин був дванадцятим канцлером Альбертського університету за всю його історію. Видання п'ятитомної «Енциклопедії України» англійською мовою було одним із вершинних досягнень П. Саварина. Англomовний світ повинен більше знати про Україну і українців, вважає він, і це може значно прислужитися самим українцям.

Все своє життя пан Саварин присвятив благородній меті – відстоюванню прав на вживання української мови в Канаді і самій Україні. І не тільки відстоюванню цих прав, а організаційному забезпеченню процесу навчання української мови, забезпеченню шкіл підручниками, підготовки самих вчителів тощо. І те, що сьогодні в школах Альберти (а пізніше Саскачевану і Вінніпегу) викладається українська мова – його величезна заслуга. Як і те, що програми з української мови, літератури, фольклору в Альбертському університеті є одними з найкращих в Північній Америці.

Список основних джерел та літератури:

1. Саварин П. Слово на 110-літті НТШ в Нью-Йорку. Українська наука – проблеми праці і співпраці (Кілька думок науковцям) / П. Саварин // П'ятий Світовий Конгрес Вільних Українців. – Торонто ; Нью-Йорк ; Лондон, 1993.

2. Саварин П. Українці в англomовних державах і Україна (Думки на порозі 1000-ліття Хрещення України), 30.05.1986 / П. Саварин // П'ятий Світовий Конгрес Вільних Українців. – Торонто ; Нью-Йорк ; Лондон, 1993.

3. Саварин П. Україна і ми (З доповіді на зустрічі з українцями Чикаго) 01.12.1986 р. / П. Саварин // П'ятий Світовий Конгрес Вільних Українців. – Торонто ; Нью-Йорк ; Лондон, 1993.

4. Саварин П. З собою взяли Україну. Від Тернопілля до Альберти / П. Саварин. – Київ : КВЦ, 2007.